

ROZPORZĄDZENIE MINISTRA ŻEGLUGI

z dnia 15 września 1966 r.

w sprawie powoływania dyspaszerów i postępowania dyspaszerskiego.

Na podstawie art. 222 § 4 Kodeksu morskiego (Dz. U. z 1961 r. Nr 58, poz. 318) zarządza się, co następuje.

§ 1. 1. Na stanowisko dyspaszera może być powołana osoba, która:

- 1) posiada obywatelstwo polskie, korzysta w pełni z praw publicznych i obywatelskich praw honorowych, ma pełną zdolność do czynności prawnych i nieskazitelną opinię oraz daje rękojmię należytego wykonywania obowiązków dyspaszera,
- 2) ukończyła wyższe studia prawnicze lub ekonomiczne albo posiada dyplom kapitana żeglugi wielkiej oraz posiada praktyczną znajomość prawa morskiego i zwyczajów międzynarodowego obrotu morskiego,
- 3) posiada biegłą znajomość co najmniej dwóch języków obcych, w tym języka angielskiego,
- 4) wykaże się co najmniej 5-letnią praktyką w zakresie opracowywania spraw związanych z awariami morskimi,
- 5) złoży egzamin ze znajomości zagadnień związanych z pełnieniem funkcji dyspaszera przed komisją egzaminacyjną powołaną przez Prezesa Polskiej Izby Handlu Zagranicznego.

2. Prezes Polskiej Izby Handlu Zagranicznego może zwolnić od egzaminu, o którym mowa w ust. 1 pkt 5, osoby, które w chwili wejścia w życie rozporządzenia posiadają kwalifikacje określone w ust. 1 pkt 1—4 i wykonują funkcje dyspaszerów.

§ 2. 1. Dyspaszerów powołuje Prezes Polskiej Izby Handlu Zagranicznego w uzgodnieniu z Ministrem Żeglugi i po zasięgnięciu opinii komitetu powołanego w trybie ustalonym w statucie Polskiej Izby Handlu Zagranicznego. Skład, zasady i tryb działania komitetu ustalony będzie w uzgodnieniu z Ministrem Żeglugi i Ministrem Finansów.

2. Wykaz dyspaszerów prowadzi Prezes Polskiej Izby Handlu Zagranicznego.

§ 3. Przy powołaniu na stanowisko dyspaszera dyspaszer składa wobec Prezesa Polskiej Izby Handlu Zagranicznego przyrzeczenie w następującym brzmieniu: „Przyrzekam uroczyście, że czynności dyspaszerskie będę wykonywał według mojej najlepszej wiedzy i woli, uwzględniając w sposób bezstronny interesy wszystkich uczestników awarii wspólnej”.

§ 4. Prezes Polskiej Izby Handlu Zagranicznego w uzgodnieniu z Ministrem Żeglugi i po zasięgnięciu opinii komitetu określonego w § 2 ust. 1 odwołuje dyspaszera, jeżeli utracił on kwalifikacje określone w § 1 ust. 1 pkt 1 lub jeżeli przestał dawać rękojmię należytego wykonywania funkcji dyspaszera albo jeżeli zrzekł się tej funkcji.

§ 5. 1. Czynności dyspaszerskie przewidziane w art. 222 § 1 i § 2 Kodeksu morskiego dokonywane są przez dyspaszerów na podstawie zleceń udzielanych biurom dyspaszerskim działającym przy Polskiej Izbie Handlu Zagranicznego.

2. Biuro dyspaszerskie może, z własnej inicjatywy lub na wniosek zlecającego, powierzyć wykonanie czynności dyspaszerskich dyspaszerowi powołanemu na podstawie niniejszego rozporządzenia, nie zatrudnionemu w biurze dyspaszerskim.

3. Jeżeli interesy majątkowe wszystkich uczestników awarii wspólnej są ubezpieczone w polskim zakładzie ubezpieczeń, armator może zlecić wykonanie dyspaszy temu zakładowi ubezpieczeń, który powierzy wykonanie czynności dyspaszerskich dyspaszerowi powołanemu na podstawie niniejszego rozporządzenia.

4. Przepisy niniejszego rozporządzenia w zakresie postępowania dyspaszerskiego mają odpowiednie zastosowanie do dyspaszy sporządzonej na podstawie ust. 3.

§ 6. 1. Organizację biur dyspaszerskich określi Prezes Polskiej Izby Handlu Zagranicznego w uzgodnieniu z Ministrem Żeglugi.

2. Prezes Polskiej Izby Handlu Zagranicznego sprawuje nadzór nad działalnością biur dyspaszerskich.

3. Przy wykonywaniu nadzoru Prezes Polskiej Izby Handlu Zagranicznego zasięga opinii komitetu określonego w § 2 ust. 1:

§ 7. 1. Postępowanie dyspaszerskie powinno być przeprowadzone bez zbędnej zwłoki.

2. Uczestnicy awarii wspólnej powinni dostarczyć w wyznaczonym przez biuro dyspaszerskie terminie dokumenty lub wyjaśnienia potrzebne do dokonania czynności dyspaszerskich.

3. Po bezskutecznym upływie wyznaczonego terminu czynności dyspaszerskie mogą być dokonane na podstawie dokumentów i wyjaśnień posiadanych przez biuro dyspaszerskie.

§ 8. Dyspaszer powinien dążyć do ugodowego załatwienia spraw wylaniających się w toku postępowania dyspaszerskiego pomiędzy uczestnikami awarii wspólnej.

§ 9. 1. W razie ustalenia przez dyspaszera, że awaria wspólna nie zachodzi, dyspaszer odmawia sporządzenia dyspaszy.

2. Odmowa sporządzenia dyspaszy powinna zawierać uzasadnienie i pouczenie o prawie zainteresowanego do żądania ustalenia przez sąd, że awaria wspólna zachodzi.

3. Odmowa sporządzenia dyspaszy jest równoznaczna z zakończeniem postępowania dyspaszerskiego.

§ 10. 1. Jeżeli dyspaszer odmówi sporządzenia dyspaszy, każdy zainteresowany może żądać ustalenia przez sąd, że awaria wspólna zachodzi. W razie ustalenia przez sąd, że awaria wspólna zachodzi, dyspaszer nie może odmówić sporządzenia dyspaszy.

2. Każdy zainteresowany może żądać ustalenia przez sąd przed zakończeniem postępowania dyspaszerskiego, że awaria wspólna nie zachodzi. Biuro dyspaszerskie zawiesza w tym wypadku wszczęte postępowanie dyspaszerskie do czasu prawomocnego zakończenia postępowania sądowego.

3. Sprawy wymienione w ust. 1 i 2 rozpoznają sądy powszechne stosując odpowiednio przepisy o zaskarżeniu dyspaszy (§ 13—18).

§ 11. Dokumenty dyspaszerskie, a w szczególności dyspasza, wyciąg z dyspaszy i odmowa sporządzenia dyspaszy, powinny zawierać datę i miejsce wystawienia dokumentu, imię i nazwisko dyspaszera, który dokonał czynności dyspaszerskich, oraz powinny być zaopatrzone w podpis dyspaszera i pieczęć biura dyspaszerskiego.

§ 12. 1. Biuro dyspaszerskie obowiązane jest udzielać uczestnikom awarii wspólnej na ich żądanie informacji dotyczące prowadzonego postępowania dyspaszerskiego.

2. Biuro dyspaszerskie wywiesza w lokalu biura zawiadomienie o zakończeniu postępowania, równocześnie biuro dyspaszerskie zawiadamia listami poleconymi znanych uczestników awarii wspólnej o zakończeniu postępowania dyspaszerskiego, a jeżeli dyspasza została sporządzona, przesyła im wyciągi z dyspaszy; zawiadomienie powinno zawierać pouczenie o terminie i sposobie zaskarżenia dyspaszy.

3. Datę wywieszenia w lokalu biura dyspaszerskiego zawiadomienia o zakończeniu postępowania dyspaszerskiego uważa się za datę jego zakończenia, jednakże w stosunku do uczestników awarii wspólnej, którym biuro dyspaszerskie wysłało zawiadomienie o zakończeniu postępowania dyspaszerskiego, termin przewidziany do zaskarżenia dyspaszy biegnie od daty nadania w urzędzie pocztowym przesyłki zawierającej zawiadomienie o zakończeniu postępowania.

§ 13. Każdy uczestnik awarii wspólnej może w terminie 3 miesięcy od daty zakończenia postępowania dyspaszerskiego wnieść o zmianę lub uchylenie dyspaszy przez sąd.

§ 14. 1. Sprawy wymienione w § 13 rozpoznaje sąd właściwy ze względu na siedzibę biura dyspaszerskiego, w którym dyspasza została sporządzona.

2. Sąd rozpoznaje sprawy wymienione w § 13 w drodze postępowania nieprocesowego, stosując odpowiednio przepisy kodeksu postępowania cywilnego.

§ 15. 1. Żądanie zmiany lub uchylenia dyspaszy wnosi się bezpośrednio do właściwego sądu.

2. Do wniosku należy dołączyć odpisy wniosku i załączników również dla biura dyspaszerskiego, w którym dyspasza została sporządzona.

§ 16. 1. Doręczając odpisy wniosku zainteresowanym uczestnikom awarii wspólnej sąd określi im jednocześnie termin do przedłożenia pism wyjaśniających stanowisko w sprawie.

2. Sąd doręczy również odpis wniosku biuru dyspaszerskiemu, w którym dyspasza została sporządzona.

3. Biuro dyspaszerskie po otrzymaniu odpisu wniosku przekazuje sądowi akta biura dyspaszerskiego w sprawie wymienionej we wniosku.

§ 17. O zmianie lub uchyleniu dyspaszy sąd orzeka po przeprowadzeniu rozprawy.

§ 18. W razie niezaskarżenia dyspaszy w przepisany terminie lub w razie prawomocnego oddalenia wniosku o jej zmianę lub uchylenie dyspasza ma skutki prawomocnego orzeczenia sądowego.

§ 19. Klauzulę wykonalności nadaje dyspaszy sąd powiatowy właściwy ze względu na siedzibę biura dyspaszerskiego, w którym dyspasza została sporządzona.

§ 20. Rozporządzenie wchodzi w życie po upływie 3 miesięcy od dnia ogłoszenia.

Minister Żeglugł: *J. Burakiewicz*